

Издавач

Народни музеј у Београду
www.narodnimuzej.rs

Одговорни уредник

Татјана Цвјетићанин

Уредник

Елиана Гавриловић

Аутор

Јасминка Петровић

Илустратор

Душан Радовановић

Рецензент

Весна Јањевић-Поповић

Лектор

Јелена Стојиљковић

Ликовно и графичко уређење

Игор Петровић

Фотографије

Вељко Илић, Владимир Поповић
Митар Трнинић

Едукативни програми

Одељење за едукацију Народног музеја у Београду

Публикација је реализована захваљујући средствима
Министарства културе Републике Србије у оквиру обележавања
јубилеја 150 година од рођења Паје Јовановића.

Јасминка Петровић

Паја Јовановић

илустровао Душан Радовановић

Народни музеј у Београду
2010.

Кад обиђеш изложбу од почетка до краја,
сазнаћеш ко је био Јовановић Паја.

ДРАГА ДЕЦО,
ДОБРО ДОШЛИ НА ИЗЛОЖБУ!

Паја Јовановић
(1859-1957)

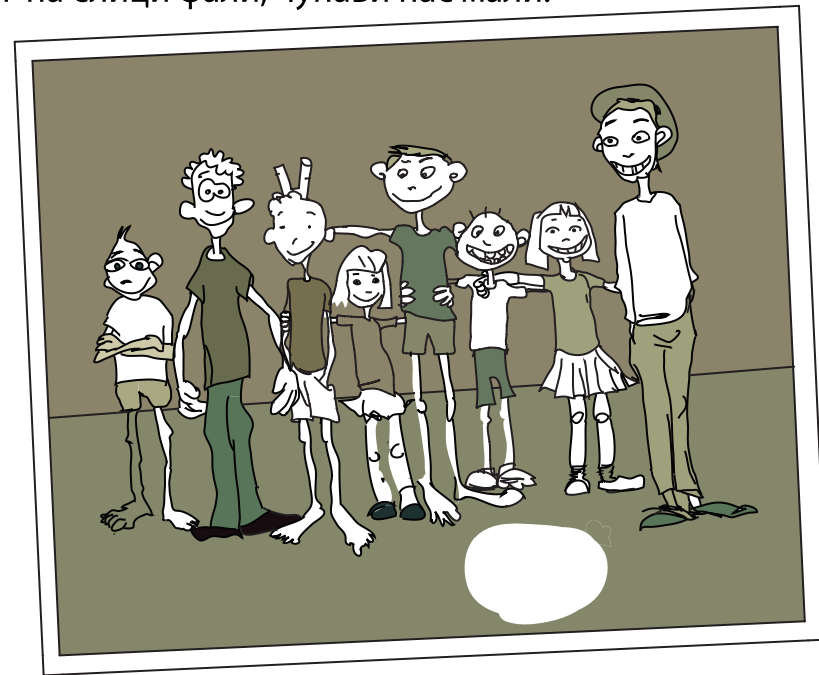
Родио се у Вршцу, граду грожђа и вина,
весео и здрав био скоро сто година.

Имао је сестре две и још петоро браће,
кућа им је личила на пчелиње саће.

Тата им је фотограф, сви су лепо испали,
ал' на слици фали, чупави пас мали.

Пас је био нестрпљив и побегао је са слике. Нацртај га!

Игра, радост, песма, смех, а у башти црвен цвет,
златна поља, птице лет, био је то Пајин свет.

Крио се врло вешто, кад је хтео да сања,
привлачила га чудна, дуга путовања.

Папир, боја, оловка, при руци су му били,
машта, љубав, таленат, у цртеж се слили.

Обоји дугу до краја!

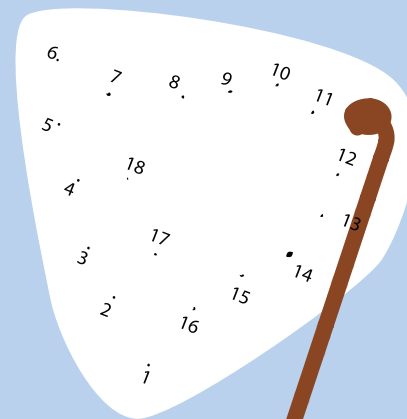
У цркву је ишао, мир у души тражио,
гледајући иконе, веру је снажио.

Све се ређе играо, сликање је бирао,
света лица цртао, иконе копирао.

Узми један чист папир
и на њему нацртај
Светог Саву кад је био дечак.

По Пајином цртежу, украсили су звоно,
у вршачкој цркви, налази се оно.

Повежи бројеве на цртежу
и украси тај предмет!

Четрнаест година имао је тад,
гласно је узвикнуо: „Сликер сам од сад!“

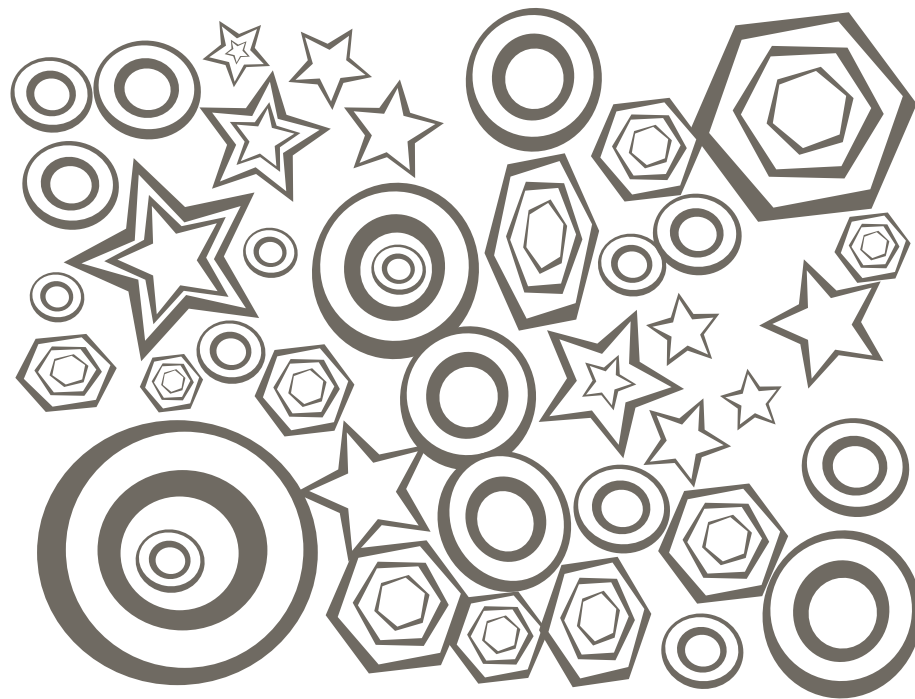
Шта је Паја добио за рођендан? Чик погоди!
Нацртај шта ти желиш да добијеш за рођендан!

Са петнаест година цртао је тату,
покупио похвале и вез'о кравату.

У орману се налази пет кравата. Две су исте.
Пронађи их! Буди дизајнер, обоји ову тканину!

Студирао у Бечу, путов'о по свету,
читао и писао, учио у лету.

Пронађи на цртежу предмете који нису постојали у
Пајино време!

По Балкану трагао, наш радознали Паја,
Београд му личио, на великог змаја.

Сликао је пределе, краљеве и ратнике,
децу, свеце, жене и научне раднике.

На портрету не може да буде измишљена особа, већ
увек особа која постоји или је некад живела.
Нацртај и уради најбољег друга или другарицу!

Пред тобом је сада, Пајино умеће,
уживај и гледај, ти баш имаш среће.

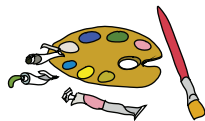

Аутопортрет

Аутопортрет је слика на којој сликар слика самог себе.

Нацртај себе! У раду може да ти помогне огледало.

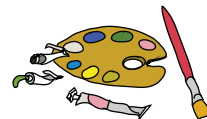

Уметникова супруга Муни

Паја Јовановић је често сликао своју лепу и младу жену Муни. Она му је понекад позирала дванаест сати без престанка! О чему ли је размишљала за то време?

Седи на столицу тако да ти је удобно. Умири се!
Да ли ти је теже да ћутиш, или да седиш мирно?
Буди модел свом другу или другарици!

Дијана

На овој слици сликар је насликао Дијану, богињу лова. Дијана је живела у шуми и дружила се с дивљим животињама. Модел за ову слику била је његова жена Муни.

Дијана, богиња лова, држи лук и стрелу. Измисли и нацртај богињу играчака. Шта би њој било у руци?

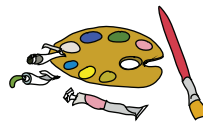

Борба петлова

Паја је сликао свакодневни живот, обичаје, људе, одела, предмете, оружје, накит... На овој слици је приказао борбу петлова.

Како су обучени људи на овој слици? Упореди њихову гардеробу са гардеробом савременог човека! Паја је насликао борбу петлова, а ти нацртај игру пилића.

Мачевање

Тата и деда уче дечака мачевању. Дечак полако напредује. Гледају га комшије, сестра и мама која доји бебу.

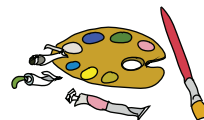
Какво је расположење људи на слици? О чему размишља мама док гледа сина? Шта сестра довикује брату? О чему говоре комшије? Која упутства отац и деда дају дечаку?

Издајица

На овој слици је приказан тренутак кад група људи открива издајницу између себе.

Погледај изразе лица и држање тела људи на слици. Како се осећају? Огорчено, љуто, тужно, преварено...? Шта тебе може да наљути? Да ли је љутња округла или бодљикава? Нацртај љутњу!

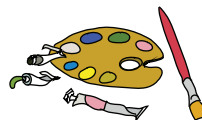

Кићење невесте

Девојка се спрема за венчање. Помажу јој сестре, другарице, мајка и бака. Све оне су веома узбуђене. Млада је помало тужна, јер ускоро напушта родитељски дом.

Нацртај младу и младожењу!

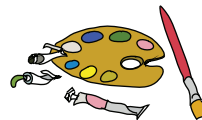

Мотив из Челарева

Паја је волео природу. На својим путовањима сликао је пределе кроз које је пролазио. Ову слику је урадио док је боравио у Челареву, лепом, малом месту у Војводини.

Сети се неког пролећног предела који ти се допао.
Нацртај га!

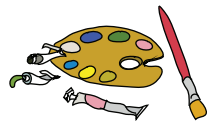

Цвеће

На појединим Пајиним сликама цвеће се појављује као детаљ. На овој слици цвеће је основна тема.

Када би руже на слици биле музика, каква би то музика била? Гласна, тиха, разиграна, нежна...? Нацртај букет цвећа и намени га неком кога волиш!

Сеоба Срба

На овој слици приказан је важан догађај из прошлости нашег народа. Паја се дуго припремао пре него што је почео са радом. Обилазио је манастире, проучавао историју Срба у време Турака, цртао скице...

У току **Велике сеобе**, људи су носили вредне ствари са собом. Такође су водили и домаће животиње. Уз њихову помоћ су лакше путовали и обављали различите послове. Добијали су млеко, сир, вуну... Које животиње видиш на слици? Нацртај једну од њих и испричај како она помаже човеку!

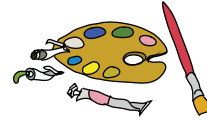

Таковски устанак

Таковски устанак приказује још један догађај из прошлости. Сликара је верно приказао и место и људе. На слици се види дрвеће које још увек постоји.

Испричај и нацртај један доживљај који је био важан за тебе!

Крунисање цара Душана

Слика је насликана за Светску изложбу у Паризу 1900. године. Рад на слици био је дуг и напоран, али труд се исплатио. Паја је добио златну медаљу и многобројне похвале.

Сакупи другаре! Поделите улоге према ликовима на слици. Нека свако од вас заузме одговарајући положај. Направите живу слику **Крунисање цара Душана**.

Женидба цара Душана

На слици је приказана свадбена поворка. Младенци су цар Душан и Јелена, сестра бугарског краља Јована Александра.

Колико ликова има на слици?

а) до 10

б) између 10 и 20

в) више од 20

Заокружи тачан одговор.

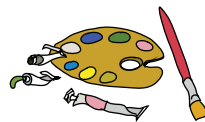
Упореди младу са слике **Женидба цара Душана** и младу са слике **Кићење невесте**. У чему је разлика између венчања у краљевској породици и венчања у обичној породици?

Милош, Марко и Вила

Ова слика је настала на основу народне песме **Марко Краљевић и вила**. Паја је имао намеру да илуструје књигу народних песама, али ову идеју никада није остварио до краја.

Нацртај цртеж на основу стиха из народне песме **Марко Краљевић и вила**: *...Биле бере по Мирочу вила...*

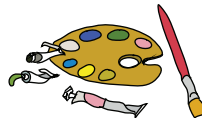

Купачица

Паја Јовановић је са посебном пажњом сликао жене. У свакој је проналазио лепоту и младалачки дух. Није желео да их види ружне и старе.

Изабери теби драгу женску особу и нацртај је!

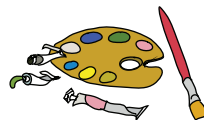

Портрет уметникове мајке

Паја је имао седам година кад му је умрла мајка.
Овај портрет је нацртао по сачуваној фотографији.

Нацртај поклон који би обрадовао твоју маму!

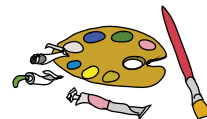

Портрет Михаила Пупина и портрет Варваре Пупин

Научник Михаило Пупин насликан је у својој лабораторији, поред радног стола. У руци држи наочаре. Његова ћерка, Варвара, такође седи поред радног стола. У руци држи отворену књигу на коју је положена ружа.

Нацртај свог тату, деду или рођака! Нека у руци држи свој омиљени предмет!

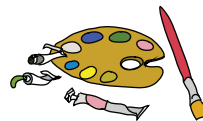

Портрет престолонаследника Петра II Карађорђевића

Паја је урадио портрете многих владара. Познати су његови портрети краљевске породице Карађорђевић. На слици је краљ Петар II кад је био дечак. Он је у свечаној одећи, украшен ордењем.

Да си ти краљица или краљ, како би изгледало твоје краљевство? Опиши га речима, а онда га нацртај!

ЛЕПО ПОНАШАЊЕ У МУЗЕЈУ:

Разгледај слике без јурцања и вике!

Очима бирај, рукама не дирај!

Можеш да питаш, али не да се риташ!

Није виц, искључи блиц!

За слику имаш право да кажеш НЕ или БРАВО!

Обавезно храну склони у страну!

Ако се проведеш за пет, дођи нам опет.

Какви су твоји утисци о животу и раду Паје Јовановића? Подели их са својим другарицама и друговима!

Штампа
Grafostil

Тираж
1000

ISBN
978-86-7269-109-2

CIP